

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 14 listopada 2024 r.
sprawy **M. S.**
skazanego za czyny z art. 258 § 1 k.k. i in.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego,
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 8 lutego 2024 r., sygn. akt II AKa 463/23,
utrzymującego w mocy
wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach
z dnia 4 lipca 2023 r., sygn. akt IV K 235/21,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić skazanego M. S. z kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, obciążając nimi Skarb Państwa.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 4 lipca 2023 r., sygn. akt IV K 235/21, uznano M. S. za winnego czynu z art. 258 § 1 k.k., za który wymierzono karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, czynu z art. 263 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., za który orzeczono karę roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności,

karę grzywny w wymiarze 300 stawek przy ustaleniu wysokości jednej stawki na 50 zł i przepadek równowartości korzyści majątkowej w wysokości 35.500 zł oraz czynu z art. 263 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., za który wymierzono karę 8 miesięcy pozbawienia wolności. Po połączeniu jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczono względem M. S. karę łączną 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonego, wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 8 lutego 2024 r., sygn. akt II AKa 463/23, utrzymano w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego, zaskarżając go w całości na korzyść skazanego i zarzucając:

„1. zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez nienależytą obsadę sądu orzekającego, albowiem w składzie kolegialnym znalazł się SSA X.Y., tj. osoba powołana na urząd sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (*Dz. U. z 2018 r., poz.3*), podczas gdy między innymi uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 roku, sygn.: BSA-I-4110-1/20 sprzeciwia się rozpoznawaniu spraw w sądach powszechnych przez osoby powołane na urząd sędziowski w sposób niewłaściwy, co skutkuje obiektywnym powzięciem wątpliwości co do bezstronności i niezawisłości tego sędziego, zważywszy na okoliczność, iż w ślad za uzasadnieniem uchwały nr [...] Krajowej Rady Sądownictwa z dnia [...] 2018 roku¹, stabilność orzecznictwa SSA X.Y. była przedmiotem zastrzeżeń co do Jego czynności orzeczniczych, jak i wątpliwości budziła jakość uzasadnień wyroków sporządzanych przez tego Sędziego;

2. rażącą obrazę prawa materialnego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. wadliwą interpretację przez Sąd II instancji art. 258 § 1 k.k. i zastosowanie na tej podstawie w przedmiotowej sprawie w kwalifikacji prawnej czynu przypisanego Skazanemu udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, podczas gdy ustalenia poczynione przez Sąd I instancji,

zaaprobowane przez Sąd odwoławczy, jak i wszechstronna analiza akt niniejszego postępowania prowadzi do przekonania, że M. S. nie wypełnił znamion przestępstwa udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, albowiem nie sposób uznać, że przy utrzymywaniu kontaktów z A. K. lub M. S.1 polegających na obrocie nielegalną bronią i amunicją, miał On świadomość uczestnictwa w określonej grupie lub związku mającym na celu popełnienia przestępstwa, w sytuacji gdy czyn penalny z art. 258 k.k. jest przestępstwem kierunkowym, a zatem można jej popełnić wyłącznie umyślnie, co w przypadku M. S. nie zaistniało; jednocześnie, nie sposób ustalić roli Skazanego w strukturach zorganizowanej grupy przestępczej, a wiedzy co do szczegółów Jego działalności nie posiadał również M. S.1, tj. ustalona przez Sąd osoba kierująca zorganizowaną grupą przestępczą, co skutkuje zaaprobowaniem poglądu, że M. S. nie miał swojego udziału w tej grupie;

3. rażąco obrazę prawa materialnego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. wadliwą interpretację przez Sąd II instancji art. 263 § 1 k.k. i uznanie na tej podstawie w przedmiotowej sprawie, że M. S., działając w zorganizowanej grupie przestępczej, uczestniczył w nielegalnym handlu bronią i amunicją, podczas gdy - opierając się na argumentacji przytoczonej wcześniej - M. S. nie brał udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, co jest tożsame z faktem, że nie uczestniczył On w nielegalnym handlu bronią i amunicją w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, a ustalone w toku przedmiotowego postępowania zachowanie M. S. przyczyniło się wyłącznie do zapoznania M. S. 1 z A. K., przy czym M. S. nie miał świadomości, że w/wymienieni działają w zorganizowanej grupie przestępczej mającej na celu popełnienie przestępstwa w postaci nielegalnego obrotu bronią oraz amunicją bez zezwolenia, a zatem utrzymywanie kontaktów przez Skazanego zarówno z M. S. 1, jak i A. K., nie było świadomie ukierunkowane na działanie i popełnianie przestępstw w ramach zorganizowanej grupy przestępczej;

4. rażąco obrazę prawa materialnego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. wadliwą interpretację przez Sąd II instancji art. 11 § 1 i 2 k.k. i brak konwalidowania błędu Sądu I instancji polegającego na sformułowaniu wobec M. S. dwóch oddzielnych zarzutów w postaci: 1)

wyrabiania i handlowania bronią palną oraz amunicją do broni palnej, 2) posiadania broni palnej i amunicji do broni palnej, podczas gdy z technicznego punktu widzenia wyrabianie i handlowanie bronią oraz amunicją bezpośrednio łączy się z jej posiadaniem, wskutek czego w przedmiotowej sprawie zaistniała kamo-materialna konieczność zastosowania zasady konsumpcji i połączenia dwóch czynów w jeden w sposób opisany dyrektywą płynącą z art. 11 § 2 k.k.; 5. rażącą obrazę prawa materialnego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. wadliwą interpretację przez Sąd II instancji art. 60 § 3 k.k. i niezastosowanie tej dyspozycji kamo-materialnej w sytuacji, gdy jak zostało to wskazane w wyroku Sądu I instancji, a następnie niejako potwierdzone w orzeczeniu Sądu II instancji, M. S. złożył obszerne wyjaśnienia, wskazał osoby biorące udział w przestępczym procederze, obciążył swoją osobę, jak i ujawnił istotne okoliczności związane z przypadkiem wyrabiania broni palnej i handlu nią, co niewątpliwie stanowi przesłankę do nadzwyczajnego złagodzenia kary M. S. za popełnione przestępstwo w postaci nielegalnego posiadania broni i amunicji”.

Mając na uwadze powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu I instancji w zakresie osoby M. S. w całości, a następnie w zakresie czynu wskazanego w pkt XVI wyroku Sądu I instancji - z uwagi na oczywiście niesłuszne skazanie za ten czyn, uniewinnienie Skazanego, a w zakresie czynów wskazanych w pkt XVII i XVIII wyroku Sądu I instancji - przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania z instrukcjami zastosowania opisanych w art. 60 § 3 k.k. i art. 11 § 1 i 2 k.k. dyrektyw nadzwyczajnego złagodzenia kary oraz zbiegu przepisów ustawy. Wniósł ponadto o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz M. S. kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów poniesionych z tytułu ustanowienia obrońców z wyboru według norm prawem przepisanych.

W odpowiedzi prokurator Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu del. do Dolnośląskiego Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji we Wrocławiu wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna.

Przypomnieć należy, że kasacja nie stanowi trzeciej instancji rozpoznawania spraw karnych, lecz jest nadzwyczajnym środkiem odwoławczym, a zarazem i środkiem kontroli prawomocnych orzeczeń sądowych. To sprawia, że postępowanie kasacyjne prowadzi tylko do oceny kasacji w aspekcie rażącego naruszenia przepisów prawa przez sąd odwoławczy, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, a nie zaś do merytorycznego rozpoznania sprawy, w której kasacja została wniesiona (por. postanowienie SN z 25 lutego 2014 r., IV KK 6/14). Takich wad o rażącym charakterze obrońca skazanego M. S. w treści wniesionej kasacji nie wykazał.

Odnosząc się do pierwszego zarzutu kasacji o charakterze bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., stwierdzić należało jego oczywistą bezzasadność. Wprawdzie istotnie SSA X.Y. został powołany na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w Katowicach na podstawie uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia [...] 2018 r., nr [...], a zatem na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, ale obrońca nie zasygnalizował żadnych innych okoliczności rzutujących na bezstronność i niezawisłość tego sędziego (za wyjątkiem wskazanych uchybień w zakresie stabilności i jakości orzecznictwa) i nie są one znane również Sądowi Najwyższemu z urzędu. Jak wynika z treści obowiązującej nadal uchwały trzech Izb Sądu Najwyższego *„Nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. [...] zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności”*. W odniesieniu do sędziów sądów powszechnych wadliwość procedury nominacyjnej nie powoduje zatem automatycznie, że sąd z

udziałem sędziego powołanego w takiej procedurze jest sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., ale dopiero wówczas gdy zostaną ujawnione wyraźne wątpliwości co do bezstronności sędziego dotyczące jego powiązań z władzą wykonawczą. Tego rodzaju okoliczności w sprawie nie wykazano.

Również drugi zarzut kasacji, sformułowany jako rażąca obraza prawa materialnego mająca polegać na wadliwej interpretacji przez Sąd II instancji art. 258 § 1 k.k., nie mógł zasługiwać na uwzględnienie. Redakcja omawianego zarzutu wskazuje raczej na kwestionowanie ustaleń faktycznych polegających na przyjęciu udziału M. S. w zorganizowanej grupie przestępczej, ewentualnie błędne zastosowanie tego przepisu. Jednakże Sąd odwoławczy ani nie dokonywał ustaleń faktycznych w tym zakresie, ani nie stosował tego przepisu. Trudno też dostrzec w pisemnych motywach rozstrzygnięć obu Sądów by doszło do dokonania błędnej wykładni któregośkolwiek ze znamion wskazanego przepisu, argumentacji zresztą w tym zakresie we wniesionej kasacji nie zawarto. Powyższy zarzut jest ponadto powieleniem zarzutu apelacji, do którego odniósł się Sąd odwoławczy na s. 4, 5, 6 uzasadnienia swojego wyroku. Istota powołanego zarzutu sprowadza się do przedstawienia przez obrońcę własnego, odmiennego poglądu w kwestii udziału oskarżonego w grupie przestępczej. Tymczasem Sąd odwoławczy rzetelnie odniósł się do świadomości oskarżonego udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, jak też sposobu działania tej grupy w kontekście jej odformalizowanego charakteru i typu działalności, który determinował taki sposób jej funkcjonowania (bez wyraźnych ról, hierarchii).

Trzeci zarzut kasacyjny, mający polegać zdaniem skarżącego na rażącej obrazie prawa materialnego w postaci wadliwej interpretacji przez Sąd II instancji art. 263 § 1 k.k. i uznaniu na tej podstawie, że M. S. uczestniczył w nielegalnym handlu bronią i amunicją, także okazał się oczywiście bezzasadny. Podobnie jak przy poprzednim zarzucie obrońca zakwestionował prawidłowość wykładni prawa materialnego, choć Sąd Apelacyjny nie stosował ww. przepisu. Obrońca w istocie poprzez wskazany zarzut kwestionuje sprawstwo skazanego w zakresie nielegalnego handlu bronią i amunicją w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, jako swoistą konsekwencję poprzedniego zarzutu, w którym

zanegował już sam udział w zorganizowanej grupie przestępczej. Argumentacja ta jest co więcej nie w pełni spójna, skoro kwestia popełnienia ww. czynu w ramach zorganizowanej grupy przestępczej nie determinuje możliwości przypisania sprawstwa czynu z art. 263 § 1 k.k. Trzeba przy tym zwrócić uwagę na pewną sprzeczność wynikającą z treści tego zarzutu w porównaniu z treścią kolejnego zarzutu kasacji oraz wniosku końcowego kasacji, w którym obrońca nie domaga się bynajmniej wyeliminowania wskazanego czynu z wyroku.

Argumentacja zawarta w kolejnym zarzucie kasacji, w którym obrońca ponownie kontestuje prawidłową wykładnię prawa materialnego, tym razem wskazując na wadliwą interpretację art. 11 § 1 i 2 k.k. i brak konwalidowania błędu Sądu I instancji polegającego na sformułowaniu wobec M. S. dwóch oddzielnych zarzutów w postaci: 1) wyrabiania i handlowania bronią palną oraz amunicją do broni palnej i 2) posiadania broni palnej i amunicji do broni palnej, nie mogła zasługiwać na aprobatę. W tym miejscu, ponownie, należy wskazać, że Sąd Apelacyjny nie stosował przepisów prawa materialnego, w tym także art. 11 § 1 i 2 k.k. Abstrahując od błędnej redakcji samego zarzutu kasacyjnego, w którym obrońcy chodzi zapewne raczej o brak zastosowania w sprawie przepisów art. 11 § 1 i 2 k.k. niż o ich wadliwą wykładnię, jak i faktu, że adresatem zarzutu winien być co najwyżej Sąd I instancji, wskazać należy, że oba czyny, które obrońca chciałby ująć w ramach jednej kwalifikacji prawnej, dotyczą różnych zachowań przestępczych odnoszących się do różnego rodzaju broni. Stąd też nie można było uznać, że jest to jedno zachowanie skazanego wyczerpujące znamiona więcej niż jednego przepisu.

Odnosząc się do ostatniego, piątego zarzutu kasacji, w którym obrońca wskazuje na rażącą obrazę prawa materialnego, która jego zdaniem mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. wadliwą interpretację przez Sąd II instancji art. 60 § 3 k.k. i niezastosowanie tej „dyspozycji kamo-materialnej”, stwierdzić trzeba, że stanowi on powtórzenie zarzutu apelacji, do którego Sąd Apelacyjny odniósł się na s. 3 uzasadnienia swojego wyroku. Argumentacja Sądu w tym zakresie nie budzi zastrzeżeń. Czyn oskarżonego, polegający na posiadaniu broni, wbrew temu co twierdzi skarżący, nie został popełniony w warunkach współdziałania, zaś jeśli chodzi o udział w handlu bronią oskarżony ujawnił w tym

zakresie wybiórcze okoliczności dotyczące przestępczej działalności, a przy tym także nie wyjawiał organom ścigania istotnych informacji, o których te organy by nie wiedziały. Odmienna opinia obrońcy w tym zakresie jest niewystarczająca do podważenia stanowiska zajętego przez Sądy obu instancji.

Z powyższych względów, nie dopatrując się w przedmiotowej sprawie zaistnienia którejkolwiek z wymienionych w treści art. 439 k.p.k. bezwzględnych przyczyn odwoławczych, ani innej rażącej obrazy prawa mogącej mieć istotny wpływ na treść orzeczenia Sądu II instancji, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 535 § 3 k.p.k., zdecydował o oddaleniu kasacji obrońcy skazanego, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy postanowił zwolnić skazanego z kosztów sądowych postępowania kasacyjnego z tożsamych przyczyn co Sądy obu instancji, a zatem z uwagi na jego sytuację materialną i wymiar orzeczonych kar. Na marginesie dodać należy, że z uwagi na kierunek rozstrzygnięcia wniosek obrońcy z wyboru o zasądzenie wynagrodzenia nie zasługiwał na uwzględnienie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[J.J.]

[a.ł.]